

Változatosabb TIT-program

Mozgalmasabb és tartalmasabb a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat jubileumi, 25-ik éve, mint az előzőek. A komplex előadás-sorozatoké a jövő — ezt alapította meg a nemrég megtartott közgyűlés. Így nő azoknak az előadásoknak a száma, amelyek egy-egy adott témát — például az életmód témakörét — nyolc szakma kutatói tárgyalják meg. Növelik az Expresszsel és az IBUSZ-szal közös előadások számát, amelyeken szórakoztatón mutatják be hazánk tájait. Előtérbe kerülnek a Kérdezz-felelek ankétok. (MTI)

Több üdítő

Örvendetesen emelkedik az üdítőital-fogyasztás. A növekvő igények kielégítésére a Pest megyei Pincegazdaság 120 millió forintos beruházással korszerűsíti, fejleszti a szentendrei „Márka” üzemét. Jelenleg azt a Cseh-szlovákiából érkezett töltősort szerelik, amely teljesen automatizálva, naponta kétszáz ezer kétédes palackot tölt meg üdítő itallal.

Dinnyések

Tavaszonként Balástyát „megszállják” a dinnyések. Jönnek a Heves megyei dinnyefővárosból, Csányról, Hortról. Ide költöznek, felcserélve szép lakásukat földbe vájt kunyhóval, panelból összeállítható, fűthető bódéval, vagy elhagyott, régi tanyaival. A homok nyaranta pénzt érlel a vándormunkásoknak. Mert a dinnyések olyanok, mint a költöző madarak, ősszel elmennek, kora tavasszal visszajönnek.

Seres András az idén a külső öszezéki iskola környékén fogott táblát. Ó Hortról való:

— Már ez a nyolcadik esztendeje, hogy itt vagyunk — mondja, amikor kopogtatás nélkül levágja az indáról a dinnyét. — Négy család dolgozik erre.

— **Hányan jöttek?**
— Erre a 22 holdra vagyunk öten, a lányom, a vejem, meg a kisfiam, meg mi ketten.

— **Van munka bőven?**
— Február végétől szeptember elejéig kiadja a nap. Addig dolgozunk, ameddig látunk. Alig alszunk valamit.

A Marx tér nagyságú dинnyeföldön sok ezer dinnyét kívánja is a kézi erőt. Mivel csak ültetés előtt és szedés után járhatja a gép.

— A jó dinnyének — mondják — „szaga” van. Hordják, mint a cukrot. Pesten, a Bosnyák téren is jól ismernek bennünket. Egyik nap a feleségem, a másik nap én megyek a fuvarral. A tész adja a kocsi, este indulunk, másnap dében már újra itthon pakolunk. Addig a többiek szedik.

Együtt a család, a vőt is elcsalták a malteroskanál mellől, csak úgy éri meg, ha mindenki egy küllőre fog. Ennyi kézi munkával akár egy házat is felépíthetnének. Az idén jó év járt nekik. Megérdemelték.

Közben K. Tóth János a dinnyerakás mellé állt a gumiskocsival, és ahogy tele a kocsi, a friss szedéssel, máris indul a két iskolás. Kothencz Júlia és Takács István örömeire. Eldőcögnek a pásztaból a tanya melletti rakásból, ahol kicsi rakás nagyot kíván. A jó gazda mindig elégedetlen. Ok se tesznek mást. A fiatalasszony, Tubánszki Istvánné mondja: — Olyan ez, mint a lóttó. Ha

Rendelet a Sabin-oltások rendjéről

Megjelent az egészségügyi miniszter rendelete a járványos gyermekbénulás elleni ez évi védőoltásokról. A rendelkezés értelmében a védőoltásokat az idén a szokásosnál korábban — a hűléses megbetegedések gyakoribbá válása és az influenza-járványos időszak előtt —, már ősszel elvégzik, hogy ezzel is megelőzzék a légúti fertőzések esetleges terjedését az oltásra kerülő gyermekek között.

A járványos gyermekbénulás elleni oltóanyagot a korábbi gyakorlatnak megfelelően ezúttal is Sabin-cseppek formájában, három részletben, szájon át adják. Tekintettel arra, hogy a betegséget három különböző vírus okozhatja, teljes védekezést az oltás csak akkor biztosít, ha a gyermek a különböző vírusvakcinákat a rendeletben megjelölt időszakokban maradéktalanul megkapja.

Az oltásokra az idén első alkalommal szeptember 19. és 24. között kerül sor. Második alkalommal az oltóanyagot október 31. és no-

vember 5. között adják, míg a harmadik vakcinatípus oltási ideje december 12. és 17. között lesz.

A rendelet értelmében az oltásra kijelölt időszakokban azokat a gyermekeket kell beoltani, akik 1974. október 1-e és 1977. június 30-a között születtek, illetve akik az oltás idejére elérik a 11 hetes oltási korhatárt. A december közepi, harmadik oltási időszak alkalmával tehát azokat a csecsemőket is be kell oltani, akik 1977. július 1. és 1977. szeptember 30-a között születtek.

A járványos gyermekbénulás elleni vakcinával lázas gyermeket általában nem szabad beoltani. Azt azonban, hogy adható-e az oltás vagy nem, minden esetben az orvos dönti el. Ezért az oltásra kötelezett gyermekeket az értesítésben megjelölt időpontban feltétlenül vigyék el az orvoshoz.

A Sabin-oltások időpontjáról és helyéről az érintett gyermekek hozzátartozói minden alkalommal írásban értesítik.



SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

XVIII. Szegedi Nyári Tárlat a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában, augusztus 21-ig.

Kigyós Sándor szobrászművész tárlata a November 7. művelődési központban, augusztus 20-ig.

Sövegjártó Mária keramikumművész tárlata a Gulácsy Lajos-teremben, augusztus 19-ig.

Hajnal Gabriella kiállítása a Bartók Béla művelődési központban, augusztus 21-ig.

Fotóklubok 13. szegedi

szalonja a Bartók Béla művelődési központban, augusztus 21-ig.

Mónus Sándor fazekas népi iparművész kiállítása a Juhász Gyula művelődési központban, augusztus 20-ig.

Kátai Mihály festőművész tárlata a Közművelődési Palota kupolájában, augusztus 23-ig.

A természettudományok Szegeden. Kiállítás a Somogyi-könyvtárban, augusztus 21-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállítása.

Befejeződött a nyári koncertévad

Lehotka Gábor a dóm orgonájáról

Hétfőn este a dóm Lehotka Gábor és Gregor József koncertjével lezárult a Szegedi Ünnepi Hetek zenei eseménysorozata. Ezúttal a „csupán” a megfelelő billentyűt kell a megfelelő időben lenyomni. Az orgonán is lehet hozni dinamikai különbséget, folyamatos erősödést illetve halkulást, a regiszterek így egyáltalán nem hátrányosak, sőt az ilyen nagy romantikus orgonánál, mint a szegedi, az úgynevezett crescendo-decrescendo alkalmazása magától értetődő. A hangszer természetéből

Lehotka Gábor rendszeres közreműködője a szegedi dóm orgonakoncertjeinek. Hadd szóljon most ő.

— **Régi vita, mechanikus játékos vagy művészi játékos az orgonista?**

— Kétségtelen, az orgonán adottak a regiszterek, ami a művészi játékos korlátokat szab, bár korántsem jelenti azt, hogy nincs mód egyéb kifejező eszközök alkalmazására. Inkább ott a baj, ha az

orgonista bizonyos formai módszereket automatikusan visszhanggal, amely egybealkalmaz valamennyi műre. Meggyőződésem, hogy az orgonán is ugyanazon zenei

alapelvek szerint kell játszani, mint minden más hangszeren. A konkrét feladat, Bachot idézve, igen egyszerű: „csupán” a megfelelő billentyűt kell a megfelelő időben lenyomni. Az orgonán is lehet hozni dinamikai különbséget, folyamatos erősödést illetve halkulást, a regiszterek így egyáltalán nem hátrányosak, sőt az ilyen nagy romantikus orgonánál, mint a szegedi, az úgynevezett crescendo-decrescendo alkalmazása magától értetődő. A hangszer természetéből

Lehotka Gábor rendszeres közreműködője a szegedi dóm orgonakoncertjeinek. Hadd szóljon most ő.

— **Régi vita, mechanikus játékos vagy művészi játékos az orgonista?**

— Kétségtelen, az orgonán adottak a regiszterek, ami a művészi játékos korlátokat szab, bár korántsem jelenti azt, hogy nincs mód egyéb kifejező eszközök alkalmazására. Inkább ott a baj, ha az

orgonista bizonyos formai módszereket automatikusan visszhanggal, amely egybealkalmaz valamennyi műre. Meggyőződésem, hogy az orgonán is ugyanazon zenei

alapelvek szerint kell játszani, mint minden más hangszeren. A konkrét feladat, Bachot idézve, igen egyszerű: „csupán” a megfelelő billentyűt kell a megfelelő időben lenyomni. Az orgonán is lehet hozni dinamikai különbséget, folyamatos erősödést illetve halkulást, a regiszterek így egyáltalán nem hátrányosak, sőt az ilyen nagy romantikus orgonánál, mint a szegedi, az úgynevezett crescendo-decrescendo alkalmazása magától értetődő. A hangszer természetéből

Lehotka Gábor rendszeres közreműködője a szegedi dóm orgonakoncertjeinek. Hadd szóljon most ő.

— **Régi vita, mechanikus játékos vagy művészi játékos az orgonista?**

— Kétségtelen, az orgonán adottak a regiszterek, ami a művészi játékos korlátokat szab, bár korántsem jelenti azt, hogy nincs mód egyéb kifejező eszközök alkalmazására. Inkább ott a baj, ha az

orgonista bizonyos formai módszereket automatikusan visszhanggal, amely egybealkalmaz valamennyi műre. Meggyőződésem, hogy az orgonán is ugyanazon zenei

Rivalda nélkül

Az Apáthy kollégium falán ott felejtették a próbarendet; az utolsó: üres. A vasparavánnal elkerített területen bámészkodók. Egyikük bebújik Czippa kunyhójába, lebent utána a sok műanyagcsomag. A másik sarokban kottaállványok. Egy fiatalember elmélyülten tanulmányozza őket. Talán a hangjegyeket keresi. Dúdoló. Az egyik állványt végig is simítja. Az állvány a fúvósoké. A cigánybőr próbáinak elején a jobb sarkán mindig egy szatyor lógott rajta. Az egyik fuvolás pulóvere volt benne.

— **Amikor a víz visszahűdött az 1879-es nagy árvíz után, a városatyák fogadalmat tettek, megesküdvén, hogyha Szeged újjáépül, hatalmas templomot építenek. Ez áll Önök előtt. A homlokzaton a tizenkét apostol egészalakos mozaikképet látják, a bejárati rész fölött a Magyarok Nagyasszonya, Tóth István három méter magas márványszobra.”**

A szöveg állandó, csak az idegenvezetők stílusa szerint változik valamelyest. Csoport jó csoport után. Szemközt velük a színpad. Rajta a Grúz Állami Népi Együttes vendégjátékához készült díszletek, rövid időre még: **ittfelejtve.** Lebontják, aztán elbontják. Játék az igekötőkkel, a mulandósággal.

A szcenikus szobájából az Eötvös utcára látni. Itt tárolják az Aida idén színpadra már nem kerülő díszleteit. Most, hogy nem sziklafalnak látszanak, hanem díszletnek

csupán; egyszerre esendők lesznek; az egyik alak homlokáról perag a festék.

A szcenikus, Vastagh Attila, a Játékok újjászülése óta dolgozik itt.

— **Az idejé nyár?**

— Öregebb lettem egy évvel. A szabadtéri is.

— **Van egy régi mondás, úgy hangzik, hogy a háborús évek duplán számítanak. A Játékok egy hónapja — gondolom — ilyennek számít a szcenikus életében...**

— Igaz. De ha így számolnánk, már nagyon öreg ember lennék.

— **Másnak szórakozás, ünnep, az itt dolgozónak: nehéz napok sora.**

— A legidegesebb A cigánybőr premierjén voltam.

— **A darab miatt?**

— Nem. Fűjt a szél. Es ez a legveszélyesebb dolog.

— **Miért?**

— Egy-egy díszlet vászonfelületen több száz négyzetméter, egy vitorlászajó jó ha huszonöt. Aztán, hogy repti a szél a vízen...

— **Megoldás?**

— Régen kitalálva. Ahol lehet, lyukakat vágunk a vászonra.

— **Idén vizsgázott az új hangkésleltető berendezés. A kalkuláció?**

— Eddig: jeles. Az elején persze bosszankodtunk két apró rejtett hibája miatt, de azután nem volt semmi baj, és remélem, hosszú éveik nem is lesz. Ez az EMT-masina a legkorszerűbbek közé tartozik manapság.

— **Még pár nap, aztán vége...**

— Nekünk nem. A terület

vissza kell állítani a rendezési állapotába. A legrovidebb idő alatt. Elbontjuk azt, amit tavasz óta megépítettünk... Es a többi munka aztán. Leltár a nyárról, s készülődés a rákövetkezőre. Az anyagrendeléseket már most meg kell csinálni; a régi öltözők helyén műhely épül, arra is oda kell figyelni.

— **Tehát nincs pihenés?**

— Csak a mostani munkatempóhoz képest van. Visszatérünk a rendezési kerékvágásba.

A térre újabb csoport érkezik. Ok is végighallgatják az idegenvezető tájékoztatóját.

Az idegenvezető sokat forgolódik itt, ő volt Nikola Szmocsevskij és Hana Vlacilova tolmácsa. Tanár a Radnóti gimnáziumban; Agoston Károly most egy Moszkvából érkezett diákcsoportot kalauzol.

— **Az Elelmszeripari Főiskola vendégei, tizenötén vannak.**

— **Es mi tetszik a legjobban nekik?**

— A méretük.

— **Es most hová?**

— Titoknézőbe. Megmutatom nekik a föld alatti várost, az öltözőket és a technikai helyiségeket.

Még pár nap. Ballagok visszafelé a térről. A lapidarium előtt Békéscsabáról jött turisták tanakodnak.

— **Szép város — mondja az egyik.**

A másik a közház omló ornamenseit szemléli. Galambok laknak közöttük.

Petri Ferenc



Molnár József felvétele

Szabó László és felesége szüreteli a termést

jól bejött, akkor jó, ha nem, oda a munka. Ha egy kicsit csapadékosabb nyár lett volna, jobban örülnénk.

Könnyű a dolgunk nekünk, vásárlóknak, mert meglelhetjük a dinnyét, és ha nem tetszik, visszaadjuk. De mit tesz a dinnyés, ha nem erett még?

— Egyszerű. Nem veszi le. Szemre látszik az már rajta, meg az érettnék kottája van — feleli Seres Antal.

Szakértelem nélkül ők is meglelhetnék még a szárnán.

A másik balástyai térszében, a Rákóczián még sohasem volt ennyi dinnyés család. A makóikat is beleszámítva, tíz család dolgozik. Szabó László már szedi a sátorfáját és megy vissza. A környék a „tanár úr” titulust ragasztotta becsületes neve mellé. Nemcsak azért, mert az iskolában lakik, hanem mert érti, szereti, amit csinál. A Frányó úti iskola adott otthont a családnak. Innen nem messzire, a Vetrótanya mellett tizenhárom hold partos, zsenés földet szemeltek ki még tavaly dinnyének. Szerződést kötöttek, és nem jártak rosszul. Ilyenkor, augusztus közepén már több idő jut vendégfogadásra is.

— Most mentek el az ismerősök — mentegetőzött a gazda ottjártunkor —, nonsokára indulunk haza, Csányra, a téész elvitet bennünket.

— **Mit csinálnak otthon?**

Majoros Tibor